

ZWIASTUN

GAZETA ŚWIERADOWSKA

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY TOWARZYSTWA
PRZYJACIÓŁ ŚWIERADOWA

Nr 0

wrzesień 1993

cena 2 000 zł

Dom Zdrojowy w Świeradowie Zdroju

W NUMERZE.

INFORMACJE SAMORZĄDOWE

O TOWARZYSTWIE
PRZYJACIÓŁ ŚWIERADOWA

KULTURA GMINNA
GÓRY IZERSKIE I ŚWIERADÓW W
TWÓRCZOŚCI ANDRZEJA
SZYMALSKIEGO
FESTIWAL MUZYKI DAWNEJ

Z KART HISTORII
ŚWIERADOWA ZRDOJU

TURYSTYKA
INFORMACJE PRAKTYCZNE

INFORMACJE SAMORZĄDOWE

Co w telefonach ?

Dnia 30. 04. 93 r. podpisane zostało porozumienie między Społecznym Komitetem Telefonizacji Świeradowa Zdroju i Telekomunikacją Polską S. A. W porozumieniu określony został zakres przedsięwzięcia i podział zobowiązań. Tak więc, na SKT spoczywa obowiązek -sfinansowania wykonania dokumentacji technicznej i ekonomicznej budowy sieci telefonicznej Świeradowa, -wykonanie dokumentacji t-e budowy linii światłowodowej w relacji Gryfów - Świeradów, - budowy kanalizacji światłowodowej, -budowy sieci telefonicznej w Świeradowie Zdroju.

Do obowiązków TPSA Jelenia Góra należy:

- wykonanie dokumentacji techniczno-ekonomicznej budowy sieci telefonicznej Świeradowa
- budowy kabla światłowodowego i cyfrowej centrali telefonicznej
- włączenie centrali do publicznej sieci telekomunikacyjnej
- zapewnienie nadzoru technicznego
- pomoc w zakupie materiałów po kosztach własnych
- przejęcie od SKT uzgodnionej dokumentacji
- przejęcie od SKT wykonanej sieci i linii telefonicznej
- etapowe rozliczenie poniesionych przez SKT Świeradów kosztów inwestycji.

UWAGA! - WAŻNE

Zainteresowani przystąpieniem do SKT mogą jeszcze składać deklaracje w Urzędzie Miasta.

Właściciele telefonów, którzy nie przystąpią do SKT muszą się liczyć z tym, że ich numery będą w dalszym ciągu podłączone do starej centrali.

Co z gazem ?

W styczniu tego roku zakończono pierwszy etap gazyfikacji miasta, etap ważny i trudny. Polegał on na doprowadzeniu gazociągu do miasta. Obecnie wykonuje się budowę sieci rozprowadzającej gaz po mieście. W najbliższym czasie prowadzone będą roboty ziemne wzdłuż ulicy Sienkiewicza oraz w Czerniawie.

Z tytułu zakrojonych na szeroką skalę inwestycji infrastrukturalnych (telefonizacja, gazyfikacja, kanalizacja) występują określone trudności w komunikacji i nie tylko, ale już niebawem wszyscy mieszkańcy naszego miasta odczują korzyści z prowadzonych przedsięwzięć.

Życie gospodarcze gminy.

Aktualnie pracami związanymi z gazyfikacją, telefonizacją, kanalizacją i energetyką zajmuje się 15 firm w których zatrudnionych jest około 150 osób.

Przydział prac (odcinków robót) odbywa się na zasadzie przetargu ofert. W skład komisji przetargowej wchodzi:

- Zdzisław Pulikowski
- Bogusław Korta
- Wiesława Juncewicz
- Zofia Podobińska
- Eugeniusz Grabas

dotychczasowo w przypadku ofert dotyczących rozprowadzenia gazu komisja powiększona jest o członków Zarządu Miasta oraz o przedstawiciela Zakładu Gazownictwa w Zgorzelcu, który ma głos doradczy.

Warto wiedzieć:

Adresy / telefony

Urząd Miasta ul. J. Piłsudskiego 15

-Sekretariat Urzędu Miasta - 553

-Rada Miejska

-Zarząd Miasta

-Referat Finansów - 234

-Referat Geodezji i Nadzoru Budowlanego - 471

-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - 321

-Referat d/s gospodarki komunalnej, mieszkaniowej, p. poż., komunikacji, straży miejskiej - 489

-Posterunek Policji - 206

-Straż Pożarna - 426, 375

-GOPR J. Góra 9/237 34 Alarmowy 9/986

Sesja Rady Miejskiej odbędzie się 12. 10. 93 r. w siedzibie Miejskiego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji. Godz. 12.00

Przewidywany porządek obrad:

1. Podjęcie uchwał w sprawie
 - zbycia działek budowlanych
 - zbycia udziałów Miasta w S-ce "Klar"
 - ustalenie ceny wody i ścieków
2. Omówienie problemów związanych z przejęciem oświaty
3. Przyjęcie sprawozdania z realizacji budżetu za I-wsze półrocze 1993 r.

Andrzej Szymalski o sobie

Andrzej Szymalski - kompozytor /Warszawa - Świeradów Zdrój/
Szkoly plastyczne, muzyczne i plastycko-teatralne:

Liceum Sztuk Plastycznych w Nałęczowie, Technik teatralnych w Warszawie,
Studium Muzyczne im. Wieniawskiego i Akademia Muzyczna w Warszawie
kompozycja u Kazimierza Serockiego i Bogusława Klimczuka.

Żywioły twórcze - plastyka, muzyka, poezja, /barwa i forma, dźwięk, słowo/
media - teatr, film, radio i telewizja, video, akcje plenerowe

-kompozytor, poeta, teoretyk sztuki audio-wizualnej, autor form parateatralnych
i twórca teorii multidramy, pisze eseje i nowele z dziedziny fantastyki oraz
Ambaje muzyczne - wiersze dla nieokreślonego wieku - Harfarie i Harfarie
szalone ...

Od 1989 r. zamieszkuje Wzgórze Trawieji i Trawiatrów w Świeradowie,
powstają tu cykle muzyki elektronicznej - SUDETONY:

Sudetony, Tła, Kondukt, Eseje-Mgły, Węzły Światła i Powietrza, Szekspiruim
tremens - Istota, Zew Planety Psa, Fobon - Trywiale i Banaleski

Tutaj zostają skomponowane również Portretony Sudeckie-

I - poświęcony Vlastimilowi Hofmanowi - malarzowi symboliście tworzącemu
i zmarłemu w Szklarskiej Porębie.

II - "Góra 14,41" - z okazji Wielkiego Koncertu na Górze Szybowcowej pod
Jelenią Górą.

III - "Sny kwitnących rododendronów" - w związku z tegorocznymi Dniami
Świeradowa.

IV - "Złęki" - na 650-lecie gminy Kopaniec.

Równolegle z muzyką powstaje poezja SUDETONY - prezentowana jest na
spotkaniach autorskich - Muzyka i poezja Gór Sudeckich w twórczości
Andrzeja Szymalskiego - w Hali Spacerowej w Klubie Towarzystwa Przyjaciół
Świeradowa "Podkówka".

Andrzej Szymalski

Złęki

Jestem chwilką tej ziemi

dźwiękniejszy o dzień

trawie moich wspomnień-chybotliwe cknienie

i już mi jakby Górnice i trochę Jeleniej -

i schnę

i złykam wiatru fenowego mętne

i pasmem karkonośnych złąków pejzażenie,

aby ocalić dźwięcznie,

które w piasek zmiłkną

Jestem chwilką tej ziemi

i sudetonitą,

który dźwiękiem obsiewa raje utracone

i chmur niebieskie spija spod karminu słońc

-spadają rzeziórkami stęskłymi z patrzenia

A przedgórzem wrzeczono chmur z pięciorga nocy

i utkane w dwie piersi -

stygne wulkanowe

izeriacje tańczące

stóp obłocznych lotnie

Jestem chwilką tej ziemi

siwiejący w Kotły,

które Śnieżnią, błędną w podniebieniu skały

skamieniały w górotwór

- Szklarskie Porębie

-w zależności naparstnicy ocieźzałej w fiolet

tonę -

cały zapadam w świerkotanie świerków

-Kwisek Świeradowieńku,

Góry Sępiejenu

Jestem chwilką tej ziemi

-pieśniem anioła

z pękniętego księżyczka

jest mnie tylko pół ...

MUZYKA DAWNA W ŚWIERADOWIE

Od 30 września do 3 października br. odbędą się "Pierwsze Świeradowskie Spotkania Zespołów Wykonujących Muzykę Dawną". W tych dniach zespoły z różnych stron Polski przyjadą do naszego miasta aby zaprezentować publiczności średniowieczne, renesansowe i barokowe utwory muzyczne.

Muzyka ta mało znana ale warta przypomnienia i rozpropagowania. Tak jak Polska w czasach renesansu, wielce znacząca politycznie i gospodarczo, tak i polska muzyka tego okresu liczyła się w ówczesnej Europie. Słynna Tabulatura organowa Jana z Lublina, pochodząca z początków XVI w. była w owych czasach jednym z największych zbiorów muzycznych.

Najlepsze, młodzieżowe zespoły muzyki dawnej z Białegostoku, Chojnowa, Pszczewa, Mikołowa, Scholastykowa, Jeleniej Góry oraz Świeradowa Zdroju zaprezentują się na koncertach:

30. IX. o godz. 16.00 w kawiarni "Zdrojowa"

1. X. o godz. 16.00 w kawiarni "Zdrojowa"

o godz. 16.00 w OWS "Malachit"

2. X. o godz. 16.00 w OWS "Malachit"

o godz. 20.00 na Hali Spacerowej Domu Zdrojowego

(koncert finałowy)

Gościem festiwalu będzie Jacek Urbaniak - wiceprezes Polskiego Towarzystwa Muzyki Dawnej, Kierownik Zespołu Instrumentów Danych WTM "Ars Nova", współpracownik II Pr. Polskiego Radia.

Zakończeniem imprezy, przewidzianym na 3 października będzie festyn na tarasach i hali Domu Zdrojowego. Oprócz możliwości wysłuchania muzyki dawnej i nabycia różnych artykułów będziecie Państwo mogli obejrzeć pokaz walki na miecze, topory. Odtworzona zostanie scena pasowania na rycerza oraz turniej kusznicy.

Jako organizator opisanej imprezy pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom, które wzięły udział we współtworzeniu festiwalu.

Ryszard Dominik Dembiński

TURYSTYKA

Wycieczkowe trasy piesze

1. Na Zajęcznik, zn. zielone, 45 min. trasa łatwa i atrakcyjna widokowo.

2. Na Sępia Górę, zn. niebieskie, 1 godz. Początek trasy w okolicach stacji kolejowej. Ze szczytu wspaniała panorama uzdrowiska na tle Wysokiego Grzbietu. Na szczycie grupka gnejsowych skałek "Biały Kamień" będąca pomnikiem przyrody.

3. Na Polanę Izerską, zn. niebieskie, 45 min. początek trasy przy Domu Zdrojowym. Ładny widok na góry, Świeradów Zdrój i na Halę Izerską.

4. Na Izerską Halę, zn. niebieskie, 1 godz. 15 min. Do Polany Izerskiej (jak trasa nr. 3) dalej za skrzyżowaniem za znakami czerwonymi prosto i łagodnie w dół. Hala Izerska jest rozległą polaną śródogórską (779-880 m) w dol. Izery. Do ostatniej wojny była tam osada o nazwie Wielka Izera. W południowej części-rezerwat "Torfowiska Izerskie" z reliktowymi okazami brzozy karłowatej, jałowca halnego, jeżyny czarnej. Na Hali Izerskiej znajduje się schronisko "Chatka Górzystów".

5. Do schroniska na "Stogu Izerskim", zn. czerwone, 1 godz. 30 min. Szlakiem im. M. Orłowicza, sprzed Domu Zdrojowego. Schronisko wzniesiono w 1924 r. z fundacji Schawgotschów. Zbudowane w stylu śląsko-lużyckim. Rozciągają się z przed niego piękne widoki na Świeradów Zdrój a także na Pogórze i Góry Izerskie.

6. Do Czerniawy, zn. zielone 45 min. trasa łatwa, śródleśna. Czerniawa Zdrój od 1973 r. część Świeradowa jest uzdrowiskiem dla dzieci z chorymi drogami oddechowymi. W domu Zdrojowym pijalnia wody mineralnej.

Z kart historii Świeradowa Zdroju

Początek miejscowości, która pojawiła się w górnej części doliny Kwiszy nie są bliżej znane. Prawdopodobnie powstała ona pod koniec XIII lub na początku XIV w.

Najstarszy zapis pochodzi z 1337 r. i wymienia nazwę tutejszej karczmy Fegebeutel (Czyścisakwa). Po raz pierwszy nazwę miejscowości - Flinsberg - wymieniono w 1524 r. jest to zmniejszona postać nazwy łużyckiej. Pochodzenie tej nazwy związane zostało z historią jednego z kultów łużyckich opisanego przez Konrada Bothe w "Kronikach Sasów" z 1492 r.

Flins - jak podaje Bothe - był pogańskim bożkiem łużyczan, przedstawianym jako mężczyzna okryty łuźną szatą, dźwigającym złotego lwa na lewym ramieniu, wsparty na ozdobnym drążku.

Po wyzwoleniu początkowo nazywano miejscowość Wieniec. Później jednak wycofano się z tego, nie natrafiając na etymologię wyżej przedstawioną i nadano nazwę Świeradów Zdrój - od św. Świerada, który jakoby miał tu przybyć ze Słowacji.

Już w XVI w. lekarz Leonard Thurneysser i lekarz miejski Jeleniej Góry Kacper Von Schwenckfeld pisali o leczniczych wartościach wód okolic Świeradowa a specjalna komisja powołana przez Schaffgotschów wydała orzeczenie iż woda z dolnego źródła nadaje się do picia, zaś z górnego do kąpieli. Stwierdzono skuteczne działanie źródeł na szereg schorzeń.

Od 1768 r. do I wojny światowej datuje się stały rozwój uzdrowiska. W tym czasie wybudowano przy źródle dolnym tzw. Łazienki Ludwika (przy źródle Górnym znajdowały się Łazienki Leopolda), powstało wiele pensjonatów. Jako miejscową specjalność poczęto stosować kąpiele w wywarze z kory świerkowej.

W 1904 r. otworzono Duży budynek zdrojowy (Dom Zdrojowy) i nieco później nowoczesny zakład kąpieli borowinowych (Marienbad).

Dalszy impuls rozwojowy przyniosło uzdrowisku przypadkowe odkrycie radioaktywności jego wód. Mineralog inż. Schmidt zaobserwował w 1934, że w jednym ze źródeł dłuższy czas leży nie rozkładająca się żaba. Okazało się, że wpływa na to obecność promieniotwórczego radonu. Na pamiątkę tego odkrycia w zakładzie kąpieli radioaktywnych wystawiono posązek żaby na szklanym słoju z wodą źródlaną. Wtedy też powstał wspomniany zakład.

Wśród licznych tu zawsze Polaków leczących się lub odpoczywających nad Kwisą na przełomie XVIII/XIX w. szczególnie dużo było wojskowych, wśród nich generałowie napoleońscy: Antoni Sułkowski, Koszutski, Lipski. Wymienić trzeba też Wojciecha Bogusławskiego - twórcę polskiego teatru narodowego i Józefa Elsnera - nauczyciela Fryderyka Chopina. Spośród przedstawicieli wyższych sfer byli w Świeradowie książę Poniński z małżonką, księżna Lubomirska, hrabiostwo Dzieduszyccy, Turnowie, Kurozwęccy, Prędyńscy, Szembekowie, Drohojowscy, Skarbkowie.

za Krzysztofem R. Mazurskim
Zbigniew Szereniuk

W następnym numerze o współczesnym obliczu uzdrowiska.

Towarzystwo Przyjaciół Świeradowa

Wiosną 1922 r. z inicjatywy p. Zbigniewa Szereniuka - Przewodniczącego Rady Miejskiej - doszło do spotkania inicjującego powstanie Towarzystwa Przyjaciół Świeradowa Zdroju. Grupę inicjatywną stanowili radni - Zb. Szereniuk, P. Puzyński, H. Kulej, Z. Jurewicz i Z. Pułikowski.

Podczas tego spotkania określono podstawowy cel dla którego Towarzystwo zostaje powołane. Celem tym jest działanie na rzecz przywrócenia miastu Świeradów Zdrój pozycji liczącego się w kraju i na świecie kurortu i wczasowiska.

Na spotkaniu założycielskim, 4. 09. 92 r. przyjęto statut Towarzystwa oraz wybrano władze. Prezesem Towarzystwa został p. Zbigniew Szereniuk a członkami zarządu p. Nina Kokot, Beata Siemaszkiewicz, Piotr Puzyński i Zdzisław Pułikowski. Proces rejestracji Towarzystwa zakończono 17 grudnia 1992 r.

W chwili obecnej Towarzystwo zrzesza około 80 członków, w tej liczbie wielu znanych i szanowanych obywateli naszego miasta, wymienić choćby można panią Alfredę Kadlec oraz Pana Eugeniusza Rychtera, którzy na trwale wpisali się w historię powojenną miasta. Towarzystwo zrzesza również twórców kultury, członków władz samorządowych, właścicieli firm działających na terenie miasta oraz wielu życzliwych miastu ludzi z kraju i z zagranicy.

Dzień dzisiejszy Towarzystwa to prace nad uruchomieniem Ośrodka Informacji Turystycznej oraz Agencji Turystycznej. Pomieszczenie na ten cel zostało już wyremontowane i wyposażone w podstawowe sprzęty. Środki finansowe na realizację tego przedsięwzięcia pochodzą ze składek członkowskich oraz darowizn. Uruchomienia agencji należy spodziewać się z początkiem października.

W ostatnich tygodniach za zgodą i przy współudziale dyrekcji PPU organizuje się w kawiarni "Podkówka", Klub Towarzystwa Przyjaciół Świeradowa, trwają już prace adaptacyjne (oświetlenie, aranżacja wnętrza). Miejsce to do chwili obecnej nie było wykorzystane optymalnie, myślimy, że z chwilą organizowania tam wystaw, wernisaży, wieczorów poezji i muzyki, to bardzo atrakcyjne miejsce ożyje.

Poza tym klub "Podkówka" będzie miejscem spotkań mieszkańców oraz ludzi przybywających do naszego miasta na kurację i wypoczynek.

Optymizmem może napawać fakt jednoczenia się wokół wspólnego celu ludzi aktywnych i życzliwych naszemu miastu.

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do współpracy z Gazetą Świeradowską
Adres redakcji: 59-850 Świeradów Zdrój ul. Sienkiewicza 10 Redaguje Zbigniew Szereniuk
Skład: FOTO plus Zdjęcie: Wiesław Biernat Druk: "Poligrafia" Jelenia Góra, ul. Ptasia